

Fluer og folk

Af Carsten Ploug Olsen

Benny

Jeg er psykisk syg og dertil temmelig ensom. Der kan gå dage, uger, nogle gange måneder, hvor jeg ikke taler med nogen. Til sidst glemmer jeg næsten hvordan min egen stemme lyder, og går der rigtig lang tid, glemmer jeg mig selv.

Men for fire dage siden skete det utrolige: Jeg fik en ven. Det var hen under aften, en varm aften i juli, og i vejrudsigten varslede de tropenat. Det gruede jeg lidt for. Har svært nok ved at sove i forvejen.

Så – jeg ved ikke hvorfor, men som draget af en usynlig, venligtsindet magt, rettede jeg blikket mod vinduet, hvor det hvide gardin blafrede let i en mild brise, og der kom han forsigtigt kravlende ind, idet han så sig om til alle sider. Så sad han stille et øjeblik, som fortabt i egne tanker.

Han må have forstået, at der ingen fare var ved at komme nærmere, for nu løb han resolut ned ad væggen under vinduet, og hen i en krog, hvor han igen sad stille lidt. Jeg tænkte *yes*, det er nu det sker, det jeg har ventet på så længe. Det utrolige, det fantastiske.

Der gik lidt tid, og det var som om han lige sundede sig lidt ovenpå anstrengelsen og nervøsiteten over, om det nu også var helt sikkert at være hos mig. Så begyndte han at bevæge sig i små cirkler, flere og flere, større og større. Til sidst satte han sig i midten, med hovedet nedad, og gav sig åbenbart til at vente, på hvad ved jeg ikke.

Jeg ved, at det er en han, jeg ser det på den relativt lille bagkrop. Jeg kalder ham *Benny*.

Jeg ville gerne slå en lille sludder af med ham, det var længe siden, jeg sidst havde set nogen, men lige meget hvilket emne jeg tog op, sad han bomstille og tavs i midten af nettet. Først spurgte jeg ham om, hvad han syntes om den varme sommer, og regnen, der lod vente på sig.

Stilhed. Det virkede som om han var faldet i staver. Af og til gav det som et ryk i ham, et spjæt eller en nervøs trækning. Men han nedlod sig ikke til at svare på mine spørgsmål, følte sig måske for fin til det. Så spurgte jeg ham, hvad han syntes om *Kafka*, men heller ikke det kommenterede han.

Jeg tænkte: Han er så rolig. Stoiker? Tager al livets sorg og bekymringer som glæde og lykke og alt andet med et skuldertræk? Måske var han filosofisk anlagt, måske slet ikke?

Så tænkte jeg: Han er måske sulten? Tørstig? Jeg gik hen til en af de beskidte pizzabakker, der flød på spisebordet, fangede *Ole*, der indtil da havde hoppet rundt og suget af en gammel pizzarest, ikke uden besvær, og kastede ham ind til Benny i nettet.

Så. Kom der liv i ham. Han farede hen til Ole, spandt tråd om ham, bed ham hårdt og uvenligt og med vilje. Jeg fortrød helt at jeg havde ofret Ole. Ole har også en værdi. En betydning. En værdighed. En ret. Men det var Benny åbenbart helt ligeglad med. Han blev ved med at bide. Så løb han op i hjørnet af nettet med Ole, satte sig til rette, og åd ham stille og roligt og helt uden samvittighedsnag.

Var han lykkelig da? Jeg ved det ikke. Var jeg? Jeg havde trods alt hjulpet min ven ud af en knibe. Han *var* sulten. Nogle timer senere var Ole væk, og Benny virkede træt men rolig. Måske sov han? Jeg kom i tanker om, at jeg selv var træt og ville gøre som han; prøve på at få lidt ro og hvile. Så jeg lagde mig ind på min seng i værelset ved siden af, efter at have sagt godnat til Benny.

Jeg vågnede hen på natten ved at det tordnede. Jeg ved ikke hvorfor det kom over mig, men jeg tænkte: *Sådan ender det*:

Pludselig vågner jeg ved et brag, en eksplosion, et lysglimt, og alt bliver klart og pålyst som i *Picassos Guernica*, og alt hvad der hidtil har betydet noget, bliver meningsløst og småt, *som en tyv om natten*, kommer det, til kongen i paladset, til stodderen på bænken, til barnet i vuggen, til den ensomme og til den ombejlede, til den lidende og til den lykkelige, og uanset hvor mange eller hvor få venner jeg har eller ikke har, uanset hvad jeg ved og ikke ved, kan intet hjælpe mig, jeg har intet forsvar, jeg er skyldig hinsides nåde.

Jeg tænkte på Benny. Hvad med ham?

Men det eneste vi kan er at stå tavse og stille og alene og rystede modtage *dommen*.

Zirka

Dengang vi havde drømmen, elskede han mig, tænkte Zirka. Hun stod foran spejlet, som altid i tvivl. Hun så på sine hofter og fnøs. Lidt for smalle. Venligt sagt. Alt for

smalle. Langsomt, omhyggeligt tegnede hun øjnene op med mascara, idet hun uvilkårligt spidsede munden som til et kys. Sort som natten. Sort som afbrændt mark.

De havde længe prøvet på at få børn. Først lo de lidt fordi det tog så lang tid. Så gik årene. Stadig gold. Var det hende? Var det ham? Det fik de undersøgt. Det var hende. Så begyndte han at trække sig. Tilbragte mere og mere tid med vennerne. Begyndte at drikke lidt. Så meget. Han prøvede at skjule det. For hende og for *Allah*. For sig selv måske.

Hun havde læst lidt på nettet om *Multiverset*.

I et andet univers er der måske en der elsker mig, tænkte hun. Elsker mig nok til at prøve at krydse grænsen mellem de to verdner. En der længes efter mig. Måske stod hun i en anden verden foran et spejl, og tænkte at hendes hofter var alt for brede. Og måske var der også en verden, hvor hun bare var perfekt og helt som hun skulle være.

Hvornår kommer du, tænkte hun og prøvede at gøre sin tanke stærk nok til at den kunne krydse grænsen, så han kunne høre hende. Høre hendes råb. Hun så på sine øjne. De lyste, syntes hun. Brændte. Som en gammeldags glødepære lige før tråden sprænger. *Venter du på mig?*

Hun brugte den sorte stift til at sætte en skønhedsplet mellem munden og kinden, lidt til højre. Hun strammede sin *hijab* og håbede at det kunne holde sammen på det hele.

Nogle kvinder var skabt til kærlighed. Andre til sex. Nogle til drømme. Andre til virkelighed. Nogle kvinder blev gravide bare en mand så på dem. Andre måtte kæmpe i årevis og til sidst resignere. Modtage dommen. *Der er noget galt med mig. Det er mig, ikke dig. Undskyld.*

Hun kastede et sidste blik på sit spejlbillede, inden hun greb sin taske og skyndte sig ud ad døren. Hun mærkede noget presse på bag øjnene. Gråd eller raseri. Eller begge dele. *Hvorfor mig?*

Jeg er skabt til at skabe og knuse drømme. Jeg er en man længes efter og aldrig får.

Rasende tog hun i døren nede i stueetagen, flåede den op og gik ud i blæsten og regnen. *Jeg er vinden og ilden. Aldrig andet. Ikke mere. Det eneste. Ikke dig. Ingen. Om lidt slutter historien. Nu er jeg væk.*

Ferhat

Jeg er et fyr på en forladt kyst. Mit lys som afsøger horisonten betyder: Her er grundt vand, kom ikke nærmere!

Ferhat så i bakspejlet, slog viskerne til, det var begyndt at regne, og drejede derefter af ned mod *Det gyldne Horn*, hvor han skulle møde en forretningsforbindelse på café *Coshe*. Han tænkte igen på Ruya. Hvordan var de havnet her? Hvad var der sket?

Små umærkelige skred, det ene øjeblik står du på den faste grund, det næste giver jorden efter, og du synker. Hvordan?

Penge, intelligens, styrke. Han havde det hele, alligevel...Ejendommeligt. Bølger, der skabtes af storme for længe siden, vokser på *Oceanet*, og slår og slår mod kysten langt derfra, i en anden tid, det holder ikke op, det bliver ved, det bliver værre.

De skulle blot underskrive kontrakten. Det var en formsag. Aftalen ville sikre ham en fast og stabil indkomst de næste mange år. Millioner. Alligevel følte han sig tom og forladt og mislykket. *Det var jo det her, han ville. Hvorfor så?* Andre så ham som en succes. Han selv?

Han kunne få alle de kvinder, han ville have. Somme tider slog han til. Og forbandede sig selv bagefter. Når han lå med en fremmed kvinde i sengen og røg en cigaret efter sex, fik han af og til denne susen for ørerne og nogle lette jag i hovedet. Var det Ruya? Vidste hun hvad der foregik? Kendte hun ham? Rigtigt?

Kemal vinkede indefra cafeen, hvor han sad ved et lille rundt bord dækket med en ren, hvid dug og sølvbestik liggende klar ved tallerkenerne. Et stort smil. Han ville også tjene godt på aftalen. *Win-win*. Ferhat gik ind idet han trak vejret dybt ned et par gange og afleverede så jakken til tjeneren. Han var et kendt ansigt. En man regnede med. *Hvorfor fanden har jeg det så så skidt?*

Det var i denne by, *Istanbul*, at Orhan gik rundt og drømte eller – var vågen blandt sovende. Han havde læst alle hans romaner og tørstede efter mere. Skriv, Orhan, skriv, om så fanden tager dig til sidst. Hvad betyder det? En sjæl, et liv. Og hvad så? Hans romaner var som lys fra forladte fyr på kysten langt nede mod syd. *Her er grundt vand, kom ikke nærmere!*

Især huskede Ferhat de smertelige ord i *Den sorte Bog*, om *den stille lidelse, der ligger bag alle de lykkelige ægteskaber*. Så tænkte han igen på Ruya. Hvordan var det gået sådan? Hvordan var det gået så skidt? Var det ham? Eller hende? Eller os? Vi drømmer. Vil ikke vågne. Indtil en dag virkeligheden brager ind som bølger, der har rejst i årtier på åbent hav, knuses mod stranden og klipperne og ødelægger alt.

Kemal bestilte en *doner*, og et glas vand. Selv ville han have en øl. Ellers det samme. Kemal så ham i øjnene og smilede. Han viftede med papirerne. Ferhat smilede tilbage. *Millioner, gamle ven*. Ferhat så væk et øjeblik. Så fangede han Kemals blik og holdt det fast. *Hvorfor gør vi det? Hvad? Det her*. Vi tjener penge. Hvad er problemet? *Det er jo lige det. Hvad er problemet?*

Kemal rystede forvirret på hovedet, så væk. Fangede igen hans blik. *Dropper du ud?* Nej nej. Men – hvorfor? *For fanden!* Jeg spørger jo bare. *Poeter spørger. Filosoffer spørger. Din elskede Orhan for eksempel. Men du?* Nå, glem det. Det er bare en tanke.

Ferhat satte kuglepenen til papiret og kradsede sin underskrift på den stiplede linje. Derefter gjorde Kemal det samme. Og det var så det. De næste ti år. Og hvad så? Ti år, tyve år mere. Så kunne han gå på pension og leve fedt af den formue han allerede havde skrabet sammen og som sandsynligvis bare ville vokse og vokse de kommende år. De begyndte at spise. Skålede på aftalen. Kemal lo og slog ham let på skulderen, tilfreds. *Det går nok, skal du se. Det er som det skal være.*

Pludselig ramte en frygtelig tanke Ferhat. Som en anelse. Et stumt råb fra han vidste ikke hvad eller hvem. Han for op, *jeg må gå, jeg må hjem, nu! Lige nu!* Min ven, min ven. Hvad sker der? Du ser ud som har du lige set fanden. Hvad er der galt? Du bliver bleg. Dit ansigt. Hvad...

Ferhat stormede ud fra cafeen, løb hen til bilen, der holdt i en sidegade, kastede sig ind på førersædet efter at have flået døren op, startede bilen, hev efter vejret, *lad det ikke ske*, han kastede bilen rundt i svingene, speederen i bund på de lige stræk, han nåede deres kvarter, deres gade, deres hus. *Lad det ikke ske, lad det ikke være virkeligt, lad mig være gået fra forstanden, alt er som det plejer og som det skal være, ikke...*

Det sidste han så var de blå blink fra ambulancen, der holdt udenfor porten til deres hus og båren hvorpå der lå en person med kroppen og ansigtet dækket til med et hvidt klæde. *Det blå lys afsøgte horisonten, her er grundt vand og fare, kom ikke nærmere...*

Laika

Højt over jordfladen svæver hun, rundt og rundt, under himmelbuen, rundt og rundt. De siger at hun døde kort efter opsendelsen af *Sputnik 2*. Måske blev vægten af menneskers drømme og håb for tung. Hun bar det hele til rummets tærskel, hvor drømmen og bønnen blev hørt eller forsvandt i det svimlende dyb, blev til eller blev til intet, ligegyldigt for det uendelige.

I en have i en lille by på Fyn går en ældre kvinde rundt i sin have. Rundt og rundt. Hun sår, luger, slår græs, idet hun sagte nynner: Åh ja, åh ja, åh ja. Na na. Af og til ser hun mod himlen, retter sig op, mærker en let smerte i lænden af at have bukket sig så længe. *Bliver det regn?* Nej. Hun trisser over til jordbærrene. Måske er der en skålfuld til dessert i aften? Hun ser efter.

Et lille skridt for mig, et stort skridt for ... nå ja. Hvad har hun følt? Hvad har hun tænkt? Var der nogen, der spurgte hende om hun var parat? At det skulle være nu? Jeg forestiller mig, at hun har hylet og pebet. Uden at forstå. Hun har formentlig ikke ænset den skål med føde, der stod i hendes nærhed. Og så den umådelige smerte, da drømmen løftede hende mod stjernerne. Er der nogen, der spørger os? Er vi parate?

Den lille synes, at *H. C. Andersen* er kedelig. Han foretrækker *Grimms eventyr*, der oversvømmes med talende lig, hængte landstrygere, drenge der ikke kender til frygt, konger, prinsesser og alt andet godt. Den ældste er så småt begyndt at læse selv, men foretrækker alligevel at sidde tæt ind til hende, og mærke hendes varme. Uden at den ældste ved det, indsuger hun af og til hendes duft, en duft der sender hende mange årtier tilbage i tiden, til lykkelige, varme, trygge dage fulde af sol og sand. Nu er tiden en anden.

De siger, at hun døde af stress og overophedning nogle timer efter opsendelsen. Hun var det første levende og det første døde væsen i rummet. Med hvilken ret?

Nu er tiden selvfølgelig en anden, og jeg er en anden. Jeg sidder ved skrivebordet i stuen i min lille lejlighed i en etageejendom i *Casablanca*, *Det hvide Hus*, og skriver disse ord. Jeg føler en vis sorg, når jeg tænker på rumhunden og den gamle dame med haven og eventyrene og børnebørnene. Af og til løfter jeg blikket fra manuskriptet og ser mod himlen. Bliver det regn?

Og så er det at jeg ligesom skimter de svage konturer af et ansigt der på himlen. Han ser ned på mig med et mildt og tilgivende blik. Hvem er han? Ser jeg syner? Hvem er det, der sidder der og smiler og som tager sig til hovedet når en særlig tåbelig tanke flyder ud på papiret fra min kuglepen, hvem er det, der af og til bryder ud i en hjertelig latter, når noget sjovt falder mig ind og jeg skynder mig at skrive det ned, inden jeg glemmer det igen? Hvem er det der en sjælden gang imellem nikker tavs og anerkendende?

Så forstår jeg, at det er ham, der giver mig ordene. Ham fra hvem inspirationen drypper som vin i et kar. Nu sætter han pegefingern på læben, som tegn på at jeg skal tie og kun modtage følgende som jeg nedskriver med det samme:

*Jeg er gud, gud for denne fortælling. Del den med andre, men behold selv kernerne.
Derpå skal du kendes og frikendes! Kom, modtag din løn!*

Cpo 2020